

Gebruikersonderzoek watersport Haagse stranden

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
1.1. Aanleiding	2
1.2. Procesaanpak	2
2. Huidig beleid watersport Haagse stranden	4
2.1. Toegestane watersporten Haagse stranden	4
2.2. Gebiedszonering en tijdszonering	4
2.3. Toegestane locaties lesgebieden	5
2.4. Voorwaarden surfscholen, kitesurfscholen en kanolessen	5
2.5. Behoeft communicatie en informatie volgens de Nota Strandbeleid 2008	6
2.6. De handhaving	6
3. Beschrijving huidige situatie Haagse stranden	7
3.1. Ontwikkeling watersport Haagse stranden	7
3.2. Gebruik strand door zwemmers en watersporters	7
3.3. Werking veiligheidsorganisaties op de stranden	8
3.4. Aantal ongevallen tussen- en met zwemmers en watersporters	9
3.5. De Zandmotor	10
4. Inventarisatie wensen/knelpunten en voorstellen van de watersport ten aanzien van het strandbeleid	12
4.1. Categorisering wensen/knelpunten	12
4.2. Veiligheid	12
4.3. Behoeft voorzieningen kitesurfers	14
4.4. Aanpassing zonering Noorder- en Zuiderstrand	15
4.5. De Zandmotor	19
4.6. Rol gemeente, voorwaarden en eisen aan surf- en kitesurfscholen	20
4.7. Overig	23
5. Haalbaarheid voorstellen	24
Bijlagen:	
1. Artikel KNRM d.d. oktober 2013 over de veiligheid op de stranden van Den Haag	25
2. 'Inventarisatie wensen watersport Haagse stranden' d.d. 24 september 2013	27

Opdrachtgever:

Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer
Postbus 12651
2500 DP Den Haag

Contactpersoon:
Roberto Mahadewsing, beleidsmedewerker
T 070-3536256

Opgesteld door:

Bataviahaven 1, 8242 PR Lelystad
T 0320-218847, F 0320-281308
E info@waterrecreatieadvies.nl
www.waterrecreatieadvies.nl

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Diverse watersportorganisaties hebben in de afgelopen jaren bij de gemeente Den Haag wensen aangedragen om, na voltooiing van de kustversterking, de watersportmogelijkheden en faciliteiten op- en vanaf het strand verder uit te breiden. Ook in het Haags Sportmanifest 2014-2018 staat het bevorderen van het gebruik van strand en zee genoemd. Daarnaast heeft het college in de beantwoording van raadvragen¹ in 2012 reeds aangegeven de uitbreidingswensen van watersporters in kaart te brengen. Achtergrond van de wensen is een toename van het aantal watersporters op het strand. Het gaat met name om golfsurfen, kitesurfen, SUP-pen, catamaranzeilen en kanovaren.

De huidige mogelijkheden en voorwaarden voor de watersport zijn beschreven in de Nota Strandbeleid 2008. Deze Nota is met een aantal aanpassingen door de gemeenteraad vastgesteld op 5 maart 2009². In de sportnota Den Haag naar Olympisch Niveau (2011-2014) is m.b.t. de watersport de volgende ambitie uitgesproken: “Als stad aan zee wil Den Haag de komende jaren de thuishaven worden van de aan beach- en watersporten gelieerde nationale topsportorganisaties, talenten, topsporters, en nationale- en internationale topsportevenementen. Met de realisering van het beachstadion en de trainingscentra voor beach- en watersport is hiervoor al een goede stap gezet, maar dit vraagt om verdere uitbreiding en investeringen op het hoogste niveau”.

De gemeente heeft aan Waterrecreatie Advies gevraagd de wensen en voorstellen van de watersport te inventariseren, te toetsen met betrokkenen bij de gemeente en overige belanghebbende organisaties en aanbevelingen te doen.

1.2 Procesaanpak

Fase 1

Het Watersportverbond heeft actief geparticipeerd in dit onderzoek. Door het Watersportverbond zijn bijeenkomsten georganiseerd, waarvoor een groot aantal organisaties, watersportverenigingen en bedrijven zoals surf- en kitesurfscholen zijn uitgenodigd. Gesproken is over de huidige Nota Strandbeleid, knelpunten en wensen ten aanzien van de veiligheid, de behoefte aan voorzieningen op het strand en de zonering. Er is ook gesproken over de Zandmotor en over de mogelijkheden van de gemeente t.a.v. het stellen van eisen aan de surf- en kitesurfscholen. Het resultaat van de bijeenkomsten en de voorstellen van de watersport zijn als bijlage ‘Inventarisatie wensen watersport Haagse stranden’ d.d. 24 september 2013 toegevoegd aan dit rapport.

Fase 2

De voorstellen van de watersportorganisaties zijn vervolgens intern integraal besproken met vertegenwoordigers van de afdelingen DSB, DSO, BSD en OCW van de gemeente Den Haag en met de Veiligheidsregio Haaglanden. De veiligheidpartners zoals de strandpolitie, de KNRM, de HVRB en de provincie Zuid-Holland zijn daarna over de voorstellen geraadpleegd. Ook de gemeenten Noordwijk en Westland zijn geraadpleegd. Het leverde meer achtergrondinformatie, een indruk van de

¹ RIS 253081, Uitbreidingswensen watersporters

² Nota Strandbeleid 2008 (versie 14 januari 2009) en wijzigingen n.a.v. de behandeling van de nota in de raadsvergadering op 5 maart 2009 (RIS 161723NO1)

haalbaarheid van de voorstellen en mogelijke alternatieven. De (tussen)resultaten worden in deze rapportage beschreven.

Fase 3

De voorstellen zullen bij de evaluatie van de Nota Strandbeleid worden betrokken.

Stand-Up
Paddling, SUP-
pers voor het
strand

2. Huidig beleid watersport Haagse stranden

2.1 Toegestane watersporten Haagse stranden

De huidige mogelijkheden voor de watersport zijn beschreven in Hoofdstuk 9 van de Nota Strandbeleid 2008. Navolgend een samenvatting van de belangrijkste punten uit die nota:

De watersporten die aan de Haagse kust vanaf het strand zijn toegestaan (zie uitvoeringsbesluit APV artikel 34) zijn:

- Windsurfen
- Golfsurfsporten (incl. verwante sporten als bodyboarden en stand-up paddle surfen)
- Kitesurfen
- Kanoën (brandingkanoën, waveskiën, zeekajakken)
- Kustzeilen (ter hoogte van de locaties van de kustzeilverenigingen)

Niet toegestaan zijn (gemotoriseerde) vaartuigen voor watersportactiviteiten zoals jetskiën, waterscooters, parasailing, zeebootsportvissen, evenals (branding)raften.

Om de kans op onveilige situaties en conflicten tussen gebruikersgroepen te beperken, is besloten een gebieds- en een tijdszoning voor de verschillende soorten watersporten in te stellen.

2.2 Gebiedszoning en tijdszoning

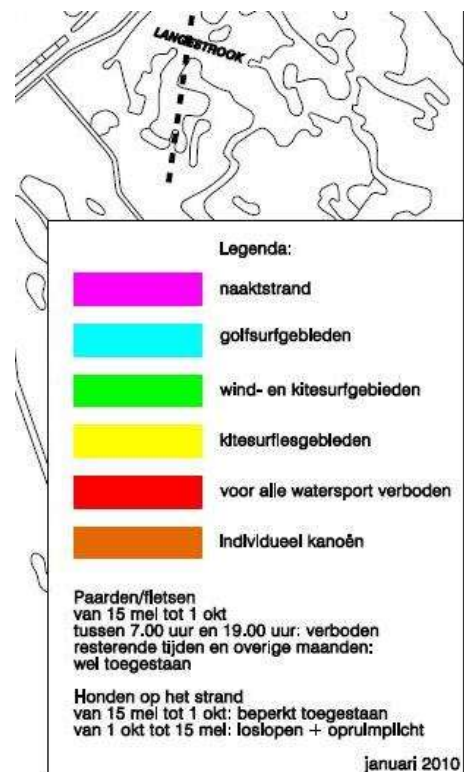
Met betrekking tot gebiedszoning wordt onderscheid gemaakt in navolgende zones:

- Golfsurfgebieden
- Wind- en kitesurfgebieden,
- Kitesurflesgebieden
- Individueel kanoën
- Voor alle watersport verboden
- Naaktstrand

Over **tijdszoning** wordt het volgende gesteld:

- Van 1/6 tot 31/8 is golfsurfen alleen toegestaan in de aangewezen golfsurfgebieden
- Van 1/6 tot 31/8, vóór 9.00 uur en na 19.00 uur, is golfsurfen overal toegestaan (met uitzondering van de verboden gebieden)
- Van 1/9 tot 31/5 is golfsurfen overal toegestaan (met uitzondering van de verboden gebieden)

De zones zijn vastgelegd op een kaart van de Haagse stranden tussen de gemeenten Monster en Wassenaar d.d. januari 2010.

2.3 Toegestane locaties lesgebieden

Om op een professionele en veilige manier de watersport onder de knie te krijgen en de veiligheid op het water te vergroten, worden door de gemeente een aantal locaties aangewezen waar les mag worden gegeven. Het betreft twee Kitesurflesgebieden (op het Zuiderstrand) en één lesgebied voor golfsurfen (in het Golfsurfgebied tussen het Noordelijk havenhoofd en golfbreker 42).

In het Golfsurfgebied zijn gedurende de uitvoering van het kustversterking/herinrichtingproject maximaal 3 surfscholen toegestaan. Indien een surfschool gebruik maakt van de accommodatie van een strandpaviljoen, dan zal dat zijn op basis van een allonge bij de strandhuurovereenkomst van de betreffende strandexploitant (zoals ook in 2007 is gebeurd).

Volgens de tekst in de Nota Strandbeleid 2008, versie 14 januari 2009 zal het aantal surfscholen op basis van een evaluatie (in 2011) nader worden bepaald, waarbij altijd een maximum van 3 surfscholen geldt. Tijdens de behandeling van de Nota Strandbeleid in de gemeenteraad op 5 maart 2009 is hierover vastgesteld (punt i) dat de gemeente zich samen met Delfland inzet, om de surfomstandigheden na de kustversterking op het niveau van 2008, maar mogelijk nog beter, te realiseren. In de definitieve situatie zal de accommodatie van de huidige golfsurfscholen plaatsvinden conform het bestemmingsplan. De surfscholen op het Noorderstrand, Hart Beach, Aloha Surfschool en Surfles.NL hebben daarmee een definitieve status gekregen.

2.4 Voorwaarden surfscholen, kitesurfscholen en kanolessen

Verder worden door de gemeente in de Nota Strandbeleid voorwaarden gesteld aan de surfscholen, de kitesurfscholen en aan het geven van kanolessen. Aan navolgende voorwaarden moet worden voldaan:

- Golfsurflessen dienen in overeenstemming te zijn met de richtlijnen van de Holland Surfing Association (HSA)
- Kitesurflessen dienen in overeenstemming te zijn met de richtlijnen voor kitesurfscholen van de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV) en/of de International Kiteboard Organization (IKO)
- Kanolessen dienen in overeenstemming te zijn met de richtlijnen voor kanoscholen van de Nederlandse Kanobond (NKB)
- Instructeurs dienen gecertificeerd te zijn
- Het aantal cursisten per instructeur moet voldoen aan de richtlijnen van de HSA, NKV of IKO en de NKB
- Het lesmateriaal moet veilig zijn en tijdens de lessen moeten de cursisten en instructeurs o.a. gekleurde hesjes dragen
- Lesgebieden dienen duidelijk te worden gemarkeerd of afgezet
- De scholen dienen over een door de hulpdiensten goedgekeurd veiligheids- en calamiteitenplan te beschikken

De 3 kustzeilverenigingen en de surfvereniging op het Noorderstrand (Jump Team Scheveningen) kunnen jaarlijks een ontheffing aanvragen voor het hebben van een motor(reddings)boot op het strand met als doel het uitvoeren van reddingen en het ondersteunen van hulpdiensten bij reddingen op zee.

2.5 Behoeft communicatie en informatie

In de praktijk blijkt er volgens de Nota Strandbeleid 2008 een behoefte te bestaan aan meer communicatie en informatie over:

- De watersportomstandigheden (stroming, wind, getij, ligging haven- en strandhoofden)
- De geldende zonerings voor watersporten (wat mag waar wanneer)
- De grenzen van de watersportzones (waarschuwborden naar badgasten toe)
- De betekenis van signalen (vlaggen e.d.)
- De internationaal geaccepteerde 'gedragscodes' en veiligheidsregels voor watersporters

Om hieraan tegemoet te komen, zullen volgens de Strandnota bijvoorbeeld informatiepanelen en –borden, vlaggen of boeien worden geplaatst.

Informatiepanelen en waarschuwborden zoals inmiddels geplaatst op de Haagse stranden

In lijn met de behoefte aan een verbetering in de voorziening van informatie, communicatie, coördinatie en toezicht van en op de surf- en kanosporten doet de gemeente onderzoek naar de mogelijkheden op dit gebied. Op termijn kan hierin mogelijk (een op te richten) 'Watersport-coördinatiecentrum' of een bestaande onafhankelijke (reddings)organisatie een centrale rol spelen.

Verder zal de gemeente het initiatief nemen voor het instellen van een Watersport-coördinatieoverleg waarin de strandbeheerder, de surfvereniging, de surfscholen, de reddingsbrigade en de strandpolitie vertegenwoordigd zijn.

2.6 De handhaving

De regels zoals vastgelegd in de Nota Strandbeleid 2008 worden gehandhaafd door de politie en de gemeente. Binnen de gemeente zijn meerdere diensten betrokken bij de naleving van en het toezicht op de van toepassing zijnde voorschriften. Het betreft o.a. de regelgeving omtrent bouwvergunningen (DSO), gebruiksvergunningen (BRW), toezicht op recreatie-inrichtingen (BSD), ontheffingen voor rijden op de boulevard en het strand (DSB/M&V), voorschriften ten aanzien van de strandexploitatie zoals deze zijn opgenomen in de strandhuurovereenkomsten met de strandexploitatie (BSD/Deco i.s.m. DSB/L&T), etc. De inzet van de handhaving op het strand zal afgewogen worden met andere handhavingbehoefte in de stad en is afhankelijk van prioriteitsstelling.

3. Huidige situatie Haagse stranden

3.1 Ontwikkeling watersport Haagse stranden

Het aantal watersporters op de Haagse stranden is relatief groot. De gezamenlijke verenigingen (KZVS, HKZV, Sailcenter 107, Jump Team Scheveningen en Kanovereniging de Windhappers) hebben ca. 1.650 leden. Het aantal recreanten uit Nederland en uit het buitenland dat geen lid is van een van de Haagse verenigingen, maar wel vanaf de stranden een van de brandingsporten beoefend is onbekend. Het gaat in ieder geval om vele duizenden surfers en kitesurfers. Verder vinden met enige regelmaat op of vanaf de stranden grote evenementen plaats zoals nationale en internationale kampioenschappen.

Bij de surf- en kitesurfscholen maken veel jongeren kennis met de watersport. Strand- en brandingwatersporten spreken jongeren aan omdat het spannend en uitdagend is. De investeringen zijn beperkt. Meer dan 6.000 scholieren uit Den Haag volgen tijdens de gymnastieklessen een sportoriëntatie cursus bij een van de surfscholen. Het aantal jongeren dat bij de 3 surfscholen een of meer surflessen volgt is daar een veelvoud van. Het aantal actieve golfsurfers in Nederland wordt door de Holland Surfing Association (HSA) geschat op 8.000 tot 10.000 en neemt toe. De HSA heeft bijna 700 leden. De Nederlandse Kitesurfvereniging (NKV) heeft bijna 3.000 leden. De Nederlandse Kitesurfvereniging (NKV) schat het aantal Nederlandse kitesurfers op ca. 16.000 en het aantal buitenlandse kitesurfers in Nederland op ca. 5.000. Het aantal Nederlandse kitesurfscholen wordt door de NKV geschat op ruim 50, Duitse scholen, actief in Nederland op ca. 15³. De kitesurfscholen op de Haagse stranden schatten per jaar ca. 5.000 potentiële kitesurfers les te geven. Net als de golfsurfers zijn ook dat grotendeels jongeren.

Brandingsporten en dan met name het golfsurfen, kitesurfen en SUP-pen zijn populair en het aantal deelnemers neemt jaarlijks toe. Kanovaren in de branding of kajakken op zee is een specifieke, maar niet erg grote groep. De kustzeilverenigingen richten zich van oorsprong met name op het zeilen met catamarans en bieden daarvoor ook ligplaatsen op het strand. Net als het golf- en kitesurfen is het zeilen met een catamaran op zee spectaculair. Bij de kustzeilverenigingen kunnen jongeren kennis maken met deze sport. Een van de kustzeilverenigingen, Sailcenter 107, organiseert inmiddels zeillessen met catamarans voor belangstellenden en verenigingsleden.

3.2 Gebruik strand door zwemmers en watersporters

Ten opzichte van het aantal overige strandbezoekers en zwemmers is het aantal watersporters beperkt. Met name op mooie zomerse dagen kan het erg druk zijn op het strand. Uit een overzicht van de gemeente blijkt dat er behalve de drie surfscholen en de drie kustzeilverenigingen nog ruim 80 strandpaviljoens, strandtenten, beachclubs en springkussenverhuurders met een eigen voorziening actief op het strand zijn. Deze strandpaviljoens en strandtenten richten zich primair op de strandbezoekers en zwemmers.

Zwemmen is in beginsel langs de hele kust toegestaan, ook in de surfzones. Dat leidt af en toe tot onveilige situaties, zeker als het op weekenddagen mooi weer is met zomerse temperaturen en een matige tot vrij krachtige wind met golfslag. Op deze dagen zijn ook de handhavingpartners extra

³ Bron: Tom Rotmans van de NKV

aanwezig. Als er weinig of geen wind is of geen golven, dan zijn de golf- en kitesurfers afwezig en is het water aan zwemmers en bijvoorbeeld zeekayakers en SUP-pers. Als het koud is, zijn zwemmers en strandbezoekers afwezig, maar kunnen de golfsporters en kitesurfers in aangepaste kleding nog genieten van hun sport. Zij gaan door tot ver na het strandseizoen, ook in de winter.

Voor golfsurfen en kitesurfen gelden gedrag- en voorrangregels die door de golf- en kitesurfscholen en verenigingen zoals JumpTeam Scheveningen worden gepromoot⁴.

De zonering van de verschillende watersporten langs de Haagse stranden is ingesteld om ongelukken te voorkomen, tussen sporters onderling en tussen sporters en overige badgasten. Veel watersporters leren de basisvoorrangregels en andere regels die te maken hebben met de veiligheid op het water in de praktijk, van vrienden of kennissen of tijdens het volgen van een zeilopleiding of cursus. Dat geldt ook voor golfsurfers, kitesurfers, SUP-pers en zeekanoërs. Zwemmen of watersporten op binnenwater is heel anders dan op zee of langs de stranden. Men krijgt te maken met stroming en die kan verraderlijk zijn. Daardoor ontstaan ook de meeste problemen bij zwemmers en bij watersporters.

3.3 Werking veiligheidsorganisaties op de stranden

De Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade (HVRB) heeft primair als taak om zwemmers en badgasten te redden die in de problemen komen door bijvoorbeeld stroming, golfslag of anderzijds. Een van de belangrijkste taken van de HVRB is te zorgen voor de veiligheid op de stranden van Den Haag, Scheveningen en Kijkduin. De HVRB beschikt op het strand over vijf bewakingsposten verdeeld over deze stranden. Deze zijn van eind mei tot begin september alle vijf ieder weekend operationeel. De strandposten zijn duidelijk herkenbaar aan het logo en bestaan uit rood/gele portocabines met diverse ruimtes voor o.a. EHBO. Iedere post beschikt over een terreinvoertuig, een brandingreddingsboot en communicatieapparatuur. Op elke bewakingspost zitten (volgens de website van de HVRB) minimaal 6 tot 16 strandwachten per dag. Onderdelen van de strandbewaking zijn de Lifeguards, de diverse opleidingen (Student en Junior) en de opvang voor zoekgeraakte kinderen⁵.

De Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij (KNRM) heeft als hoofdtaak het redden en helpen van mensen op zee en op de grote binnenwateren. Onder 'redden en helpen' wordt verstaan Search and Rescue acties (zoeken en redden), de strandbewaking, kusthulpverlening en natuurlijk het opleiden en oefenen. De KNRM wordt niet gesubsidieerd, de diensten zijn gratis en dat betekent dat de KNRM afhankelijk is van fondsenwerving. Veel watersporters met een zeil- of motorjacht zijn lid van de KNRM, zeker de schepen die op zee varen.

De KNRM heeft twee reddingsboten in de haven van Scheveningen: een grote zeegaande reddingsboot, de Kitty Roosmale Nepveu en een kleinere rubberboot, de Beluga, voor met name acties langs het strand. Verder heeft de KNRM een Kust Hulpverlenings Voertuig (KHV), een speciale truck voor hulpverlening op het strand en in moeilijk begaanbaar terrein (o.a. duinen). De truck ondersteunt reddingsboten vanaf de wal in geval van (grote) zoekacties, en wordt ook ingezet voor

⁴ Voorbeeld het (Golf)Surfreglement van JumpTeam Scheveningen op www.jumpteam.nl.

⁵ Bon: website HVRB

gewondentransport vanaf het strand⁶. In de praktijk werken de verschillende reddingsdiensten, de HVRB, de KNRM, de Veiligheidsregio Haaglanden en de strandpolitie regelmatig samen.

De zeeгаnde reddingsboot en het Kust Hulpverlenings Voertuig van de KNRM

3.4. Aantal ongevallen tussen- en met zwemmers en watersporters

Watersporters en badgasten houden in de praktijk rekening met elkaar en in aanvulling daarop heeft de zonering en concentratie van gebruikers ook een belangrijke bijdrage geleverd aan de veiligheid. Zowel de surf- als de kitesurfscholen geven aan dat blessures af en toe wel voorkomen, maar dan gaat het meestal om sportblessures die inherent zijn aan deze sporten. Ongelukken tussen sporters en zwemmers komen in de praktijk ook nauwelijks voor. De HVRB, de KNRM, de Veiligheidsregio Haaglanden en de strandpolitie maken wel melding van zwemmers die door de stroming of golfslag in de problemen komen, wegdrijven en niet meer terug kunnen naar het strand. Dat geldt ook voor kitesurfers, golfsurfers en SUP-pers. Het gaat volgens de KNRM meestal niet om mensen die les krijgen, “bij de scholen is het wel goed geregeld”.

Problemen ontstaan met de recreatieve sporters, soms met bij strandtenten gehuurd materiaal, die hun eigen kunnen overschatten of onvoldoende bekend zijn met de lokale omstandigheden en de verraderlijke stroming⁷. Deze (grote) groep is volgens de KNRM moeilijk te bereiken. Daarom pleit de KNRM voor meer en betere voorlichting door de verenigingen inclusief de Holland Surfing Association (HSA) en de Surfrider Foundation Holland (SFH). De eerste kilometer (zee)water vanaf het strand valt volgens de KNRM onder de gemeente en omdat de gemeente het strandbezoek en de strandwatersporten stimuleert, is goede voorlichting over bijkomende gevaren, volgens de KNRM, ook een taak van de gemeente⁸.

Naast watersporters die in de problemen raken, worden af en toe personen, met name kinderen op het strand of in de buurt van de zee vermist. De HVRB is alleen in zomer en tijdens speciale evenementen actief (drie weken in het hoogseizoen en verder in de weekenden tussen eind mei en begin september). Op de dagen dat HVRB niet actief is, moet de KNRM de problemen met badgasten en watersporters op het water oplossen. Dit betreft de doordeweekse dagen in een groot deel van de zomer en het voor- en najaar, maar ook in de winter. De surfers en kitesurfers gaan het hele jaar

⁶ Bron: website KNRM

⁷ Artikel: Schippers hartenkreet, De Reddingboot verslag 221, oktober 2013. Zandsuppleties en de Tweede Maasvlakte hebben de zee voor Scheveningen verraderlijker gemaakt: de stroming is harder dan vroeger. Als bijlage toegevoegd aan dit rapport.

⁸ Interview met Jaap Pronk, schipper bij de KNRM in Scheveningen.

door. Het aantal daalt in de winter en de meer ervaren sporters blijven over, maar ook die kunnen in de problemen komen als men op zoek gaat naar de ideale omstandigheden (harde wind en grote golven).

Het aantal verdrinkingen is gelukkig beperkt. Nederlanders zijn opgevoed met (de gevaren van het) water. Het waren vooral Poolse en Duitse badgasten die afgelopen zomer in de problemen zijn gekomen. Er wordt door de KNRM wel melding gemaakt van kneuzingen en botbreuken, eerste hulp verlening op het strand en een regelmatig bezoek van sporters met letsel aan een huisarts of het ziekenhuis. Zoals gezegd zijn het vaak de ongeorganiseerde recreatieve sporters die hun eigen kunnen overschatten.

3.5. De Zandmotor

De aanleg van de Zandmotor heeft voor een extra “watersport-impuls” gezorgd. Er is een fantastisch gebied ontstaan voor ervaren en minder ervaren kitesurfers, die uit allerlei hoeken van ons land en daarbuiten naar Kijkduin komen. Het leidt ook tot verschuiving van druk. Een deel van de recreatieve kitesurfers is van het Noorderstrand naar de Zandmotor vertrokken. Omdat het totale aantal kitesurfers nog steeds groeit, vult het ook weer op. In de bestaande Wind- en kitesurfgebieden blijft het druk en de verwachting is dat het in de toekomst nog drukker gaat worden. Op basis daarvan hebben de watersportorganisaties aan de gemeente gevraagd om meer ruimte en uitbreiding van de bestaande zones. Er geldt nog geen zonerings op de Zandmotor, het gebruik wordt ‘gedoogd’ en veel watersporters maken daar dankbaar gebruik van. Volgens de surfscholen die aan het watersportoverleg hebben deelgenomen, is de veiligheid goed geregeld.

De Zandmotor is nog niet gemeentelijk ingedeeld en in eigendom van de provincie Zuid-Holland. De Afdeling Water en Groen | bureau Waterveiligheid en Toezicht is bij de provincie het aanspreekpunt als het gaat om ontwikkelingen rond de Zandmotor. De dagelijkse veiligheidstaken op de Zandmotor worden momenteel door de gemeente Westland uitgevoerd/gehandhaafd. De gemeente overlegt met de politie en de reddingsbrigade(s) en heeft BOA's in dienst die actief zijn op de Zandmotor. De operationele veiligheid berust bij de Reddingsbrigade Monster. De Reddingsbrigade Monster werkt samen met de Reddingsbrigade 's Gravenzande. Vergunningen voor evenementen op het strand lopen via de gemeente Westland. De Reddingsbrigade(s) en de Coördinator strandveiligheid Zandmotor worden bij het verlenen van vergunningen betrokken. Afhankelijk van het onderwerp kan ook de provincie Zuid-Holland een rol spelen bij de vergunningverlening⁹

Op basis van de Wet Hygiëne en Veiligheid bad- en Zwemgelegenheden (WHVBZ) is de provincie Zuid-Holland verantwoordelijk voor het toetsen van zwemveiligheid (en zwemwaterkwaliteit) en het informeren van het publiek (Addendum 12 september 2012).

De Provincie Zuid-Holland, de gemeenten Westland en Den Haag, de Reddingsbrigades van Monster en 's Gravenzande, de Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade en de Veiligheidsregio Haaglanden hebben een Samenwerkingsovereenkomst Strand- en Zwemveiligheid Zandmotor afgesloten. In deze overeenkomst zijn de afspraken vastgelegd over de invulling van de taken en bevoegdheden van partijen met betrekking tot strandtoezicht en zwemwaterveiligheid m.b.t. de Zandmotor.

⁹ Bron: Coördinator strandveiligheid Zandmotor, Veiligheidsregio Haaglanden

Volgens de Samenwerkingsovereenkomst is de openbare orde en openbare veiligheid een dagelijkse taak van de gemeente Westland en van de gemeente Den Haag. Ook het aanbrengen van een recreatieve zonering is een primaire verantwoordelijkheid van beide gemeenten, in overleg met de Provincie Zuid-Holland en het Zuid-Hollands Landschap.

4. Inventarisatie wensen/knelpunten en voorstellen van de watersport ten aanzien van het strandbeleid

4.1 Categorisering wensen/knelpunten

In opdracht van de gemeente Den Haag zijn de behoeften van de watersportorganisaties door Waterrecreatie Advies geïnterviewd. Tijdens diverse bijeenkomsten is gesproken over het huidige strandbeleid, knelpunten en wensen ten aanzien van de veiligheid, voorzieningen op het strand en de zonering. Ook is gesproken over de Zandmotor en de mogelijkheden van de gemeente voor het stellen van eisen aan de surf- en kitesurfscholen. De wensen en voorstellen van de watersport zijn als bijlage 'Inventarisatie wensen watersport Haagse stranden' d.d. 24 september 2013 toegevoegd aan dit rapport.

Ten behoeve van het overleg en de afstemming binnen de gemeente (zie Inleiding, Procesaanpak, fase 2) zijn de wensen/knelpunten van de watersportorganisaties verdeeld in vijf categorieën en besproken met vertegenwoordigers van de afdelingen DSB, DSO, BSD en OCW van de gemeente Den Haag en met de Veiligheidsregio Haaglanden. Het leverde een eerste indruk op van de haalbaarheid van sommige voorstellen of resulteerde al in mogelijke alternatieven. Daarna zijn de (externe) veiligheidspartners zoals de strandpolitie, de KNRM, de HVRB en de provincie Zuid-Holland over de voorstellen van de watersport geïnformeerd. Dat heeft hier en daar nog tot aanpassing van de voorstellen of alternatieven geleid. De haalbaarheid van de voorstellen en alternatieven dienen nader te worden onderzocht. Voorstellen zullen afgewogen worden in 2014 bij de evaluatie van de Nota Strandbeleid.

De wensen / knelpunten en voorstellen zijn in navolgende vijf categorieën verdeeld:

1. Veiligheid
2. Behoeftte voorzieningen kitesurfers
3. Zonering Noorder- en Zuiderstrand
4. De Zandmotor
5. Rol gemeente, voorwaarden en eisen aan surf- en kitesurfscholen

4.2. Veiligheid

De veiligheid is naast een gewenste behoefte aan meer ruimte voor de watersport, een essentiële voorwaarde om een zonering te creëren of aan te passen en/of op te heffen. Watersporters houden zich in beginsel goed aan de zonering. Volgens de Veiligheidsregio Haaglanden wordt daar op drukke dagen door de Strandpolitie ook op gehandhaafd. Het komt wel voor dat minder geoefende windsurfers, kitesurfers en SUP-pers door de stroom en/of golven worden weggezet en buiten de aangewezen zone "verdagen". Het betreft volgens de Veiligheidsregio Haaglanden en de KNRM zelden of niet de cursisten van de surf- of kitesurfscholen, maar de "overige recreanten" en mensen die materiaal hebben gehuurd of deelnemers aan een evenement of "bedrijfsuitje".

Voorstellen :

- Vanuit de watersport is voorgesteld om op het Noorderstrand in het hoogseizoen een pilot uit te voeren met een middels vlaggen aangegeven zone waar strandwachten toezicht houden en “veilig” (lees bewaakt) kan worden gezwommen. In het buitenland, maar ook op meerdere plaatsen langs de Nederlandse stranden is dit gebruikelijk. Badgasten en mensen met kinderen zullen zo’n initiatief in ieder geval waarderen. Door de Veiligheidsregio Haaglanden is aangegeven dat het voor de reddingsbrigade (HVRB) al moeilijk is om in het seizoen voldoende vrijwilligers te mobiliseren en een bewaakt stuk strand vraagt extra menskracht. Behalve menskracht speelt de locatie een rol. De drukte op het strand wordt mede bepaald door de opgang en de achterliggende parkeermogelijkheden en/of bereikbaarheid via het openbaar vervoer. Het slagen van een pilot wordt hier mede door beïnvloed.
- Voorgesteld wordt om de huurders van materiaal en deelnemers aan evenementen in ieder geval zo goed mogelijk voor te lichten over de zonering en de potentiële gevaren van de zee. Cursisten van de surf- en kitesurfscholen worden over het algemeen door de speciaal opgeleide instructeurs geïnformeerd, dat geldt ook voor de leden van de op de stranden actieve verenigingen. De niet-georganiseerde recreatieve watersporters die een dagje of af en toe naar het Scheveningen, Kijkduin of de Zandmotor komen zijn het moeilijkst te bereiken.

Alternatief (mogelijk in aanvulling op):

- Door een goede zonering, aangegeven middels borden en waarschuwingsborden, probeert de gemeente ongelukken te voorkomen. In de Nota Strandbeleid 2008 wordt verder voorgesteld een **‘Watersport-coördinatiecentrum’** op te richten van waaruit de communicatie naar sporters en badgasten kan worden verbeterd. Genoemd wordt o.a. communicatie over de omstandigheden (stroming, wind, getij) en de geldende zonering via een digitaal Surf Informatie Paneel (SIP, naar voorbeeld van het Badgasten Informatie Paneel in Kijkduin).
- Ook vanuit de watersportorganisaties zijn voorstellen gedaan om door voorlichting de veiligheid te bevorderen (preventie). Er is gesproken over een op te richten Stichting Beach Safety die zich richt op voorlichting aan alle (water)sporters. In samenwerking met de belanghebbende partijen kan deze stichting volgens de plannen bijvoorbeeld ook in de handhaving een rol spelen. Voorlichting geven kan bijdragen aan de veiligheid van de gebonden (leden van de verenigingen) en ongebonden watersporters. De wijze waarop zal moeten worden voorgelicht, dient verder in overleg met de watersportsector te worden bepaald. Voorgesteld wordt dat de gemeente participeert in deze casus, waarbij draagvlak vanuit de sector leidend is. Ook cofinanciering en/of andere publiekprivate vormen van samenwerking bevorderen eigenaarschap. Voorstellen met betrekking tot handhaving dienen te worden afgestemd met de Veiligheidsregio Haaglanden en de strandpolitie.

Deze alternatieven sluiten ook aan op het amendement A.11 : informatievoorziening veiligheid watersporters (2013).

4.3. Behoeftte voorzieningen kitesurfers

De kustzeilverenigingen en de door de gemeente gefaciliteerde surfscholen beschikken allen over een eigen voorziening op het strand. In de bouwwerken of het clubhuis kan men leden en cursisten ontvangen, wat nuttigen en materiaal opslaan. De kustzeilverenigingen hebben naast het clubhuis een terrein op het strand waar catamarans worden gestald. De surfscholen hebben ruimte in het pand om lesmateriaal zoals surfboards, helmen, hesjes, zwemvesten etc. op te slaan. Ook beschikt men over douches en een ruimte waar de leden of cursisten zich kunnen verkleden.

De kitesurfscholen die les geven in de speciaal aangewezen Kitesurflesgebieden beschikken (nog) niet over een eigen voorziening. Kitesurfen heeft zich de laatste tien jaar pas ontwikkeld en is inmiddels de snelst groeiende watersport in Nederland en daarbuiten. De scholen op de Haagse stranden hebben aansluiting gezocht bij de strandtenten in het gebied. Uit de gehouden inventarisatie blijkt dat in ieder geval vijf kitesurfscholen “onderdak” hebben gevonden bij vijf strandtenten. Het gaat om twee strandtenten bij het Kitesurflesgebied aan weerszijden van golfbreker 37, een strandtent ten noorden van het Kitesurflesgebied bij Sailcenter 107 en twee strandtenten tegenover de Zandmotor (tot de gemeentegrens van Westland). De strandtenten bieden ruimte om materiaal van de kitesurfscholen op te slaan. Douches en kleedruimte kan men meestal niet bieden, wel de mogelijkheid om in de strandtent iets te eten of te drinken.

Volgens de strandovereenkomsten met de gemeente mogen de strandtenten deze kitesurfscholen niet faciliteren. De lesgebieden zijn dus wel aangewezen, op jaarbasis worden naar schatting ca. 5.000 kitesurfers opgeleid, maar de noodzakelijke voorzieningen ontbreken. Navolgend een aantal voorstellen om dit knelpunt aan te pakken. Aan het oppervlak, de kwaliteit en de uitstraling van voorzieningen zoals zeecontainers waarin eventueel materiaal bij strandtenten wordt opgeslagen, worden in de Nota Strandbeleid eisen gesteld (Hoofdstuk 6, Uiterlijk aanzien, Opslag in Zeecontainers).

Voorstel:

- De kitesurfscholen die les geven in de aangewezen Kitesurflesgebieden en in de buurt van een kustzeilverenigingen zijn gevestigd (betreft HKZV en Sailcenter 107) gaan gebruik maken van de voorzieningen van, of mogelijkheden (opslag materiaal) bij de kustzeilverenigingen. Dit idee is besproken tijdens het overleg met de watersportorganisaties. De kustzeilverenigingen hebben aangegeven dat de verenigingsactiviteiten en commerciële activiteiten niet samengaan. Dat betreft de activiteiten in het clubhuis en het geven van (kite)surflessen in de landingszone(s) van de catamarans.

Alternatief (mogelijk in aanvulling op):

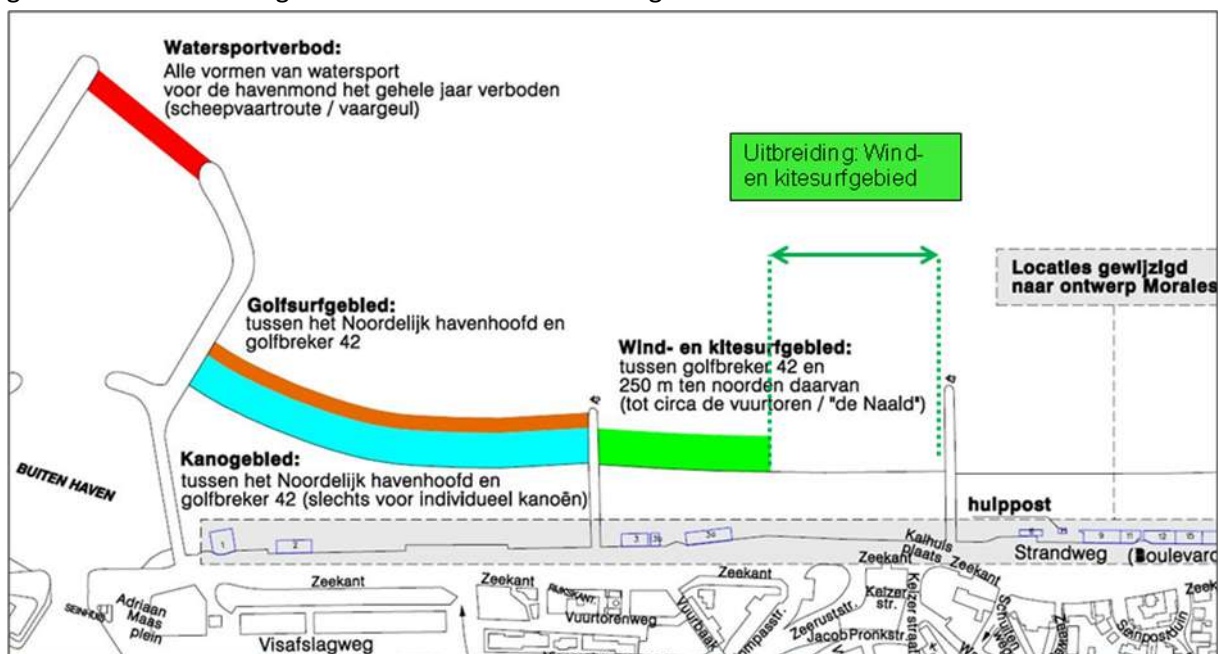
- Via een aanpassing van de vergunning van de strandtenten bij de Kitesurflesgebieden of een “allonge” wordt de huidige gedoogde situatie geformaliseerd. De strandtentexploitanten maken afspraken met de kitesurfscholen en deze krijgen hierdoor de mogelijkheid om hun lesmateriaal op te slaan bij betreffende strandtent.

- De kitesurfscholen krijgen de mogelijkheid zelf een vergunning bij de gemeente aan te vragen voor het plaatsen van een container op het strand voor de opslag van lesmateriaal, eventueel uit te breiden met een kleedruimte en ruimte voor douches en toiletten.
- Deze problematiek speelt ook bij de Zandmotor. Er zijn dagen waarop 400 kitesurfers bij de Zandmotor zijn geteld. Bij de Zandmotor zijn meerdere scholen actief, hoewel er nog geen 'Wind- en kitesurfgebied' of 'Kitesurflesgebied' is aangewezen. Omdat de provincie Zuid-Holland en de gemeente Westland direct betrokken zijn bij ontwikkelingen en de veiligheid op de Zandmotor, worden de (on)mogelijkheden m.b.t. de zonering apart behandeld in hoofdstuk 4.5.

4.4 Aanpassing zonering Noorder- en Zuiderstrand

In de Nota Strandbeleid 2008 is een zonering afgesproken op het Noorder- en Zuiderstrand. Ervaringen met die zonering in de afgelopen jaren en een toename van het aantal watersporters hebben tot (gezamenlijk gedragen) voorstellen vanuit de watersport geleid om de zonering op bepaalde plaatsen aan te passen. De voorstellen zijn beschreven en uitgebreid beargumenteerd in de bijlage 'Inventarisatie wensen watersport Haagse stranden' d.d. 24 september 2013.

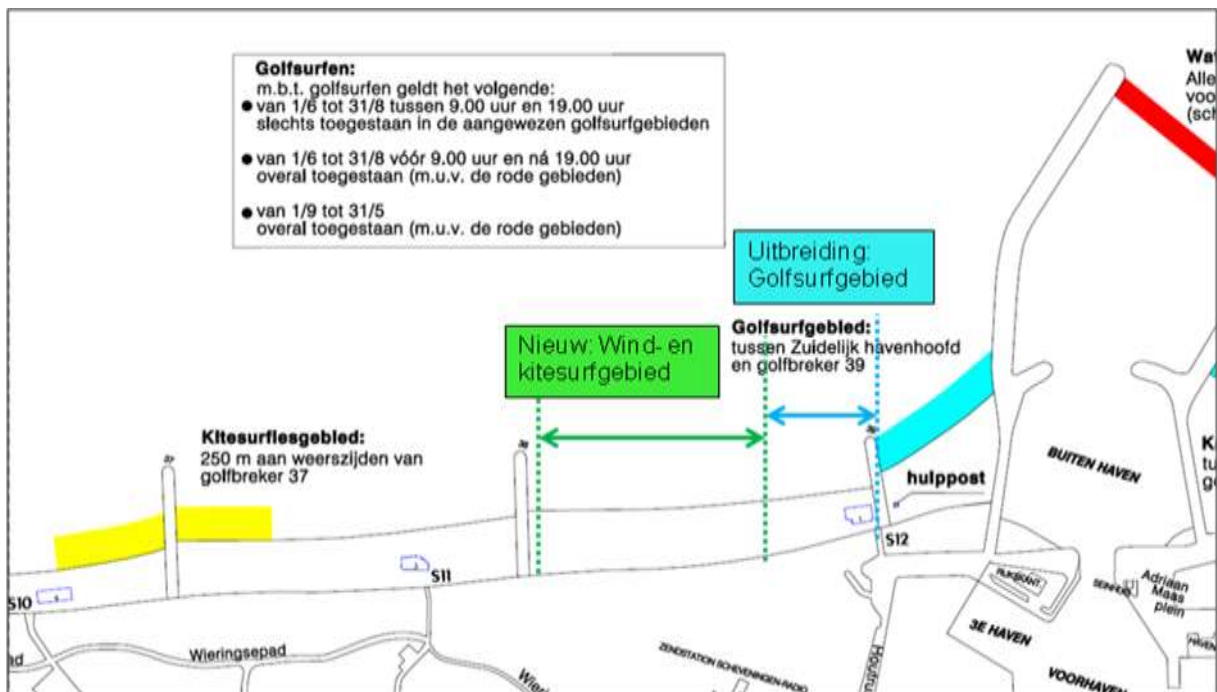
De wensen zijn legitiem en begrijpelijk, maar vanuit een bredere belangenafweging niet allemaal of gedurende het hele seizoen haalbaar. Het gaat dan voornamelijk om problemen die door uitbreiding van de zones kunnen ontstaan als de omstandigheden voor watersporters en strandbezoekers ideaal zijn. Dit speelt ook bij het voorstel voor uitbreiding van het huidige Wind- en kitesurfgebied op het Noorderstrand. Door vergroting van het Wind- en kitesurfgebied naar het noorden willen de watersportorganisaties problemen voorkomen tussen golfsurfers in het Golfsurfgebied en startende, afgedwaalde of verdaagde kitesurfers. Extra ruimte voor de wind- en kitesurfers maakt een "hardere scheiding" bij golfbreker 42 mogelijk. Middels een ballenlijn in zee kan aangegeven worden dat het gebied ten zuiden van golfbreker 42 verboden is voor golf- en kitesurfers.

Voorstel 13 van de watersportorganisaties

Na de bijeenkomsten van de watersportorganisaties is nog een voorstel ingediend voor een Golfsurfgebied en een Wind- en Kitesurfgebied ten noorden van de Pier bij voorkeur nabij de kustzeilvereniging KZVS. In dit deel van het Noorderstrand zijn nu geen mogelijkheden voor surfers en kitesurfers, terwijl die behoefte blijkbaar wel bestaat (gebruik wordt ook bevestigd door de KNRM).

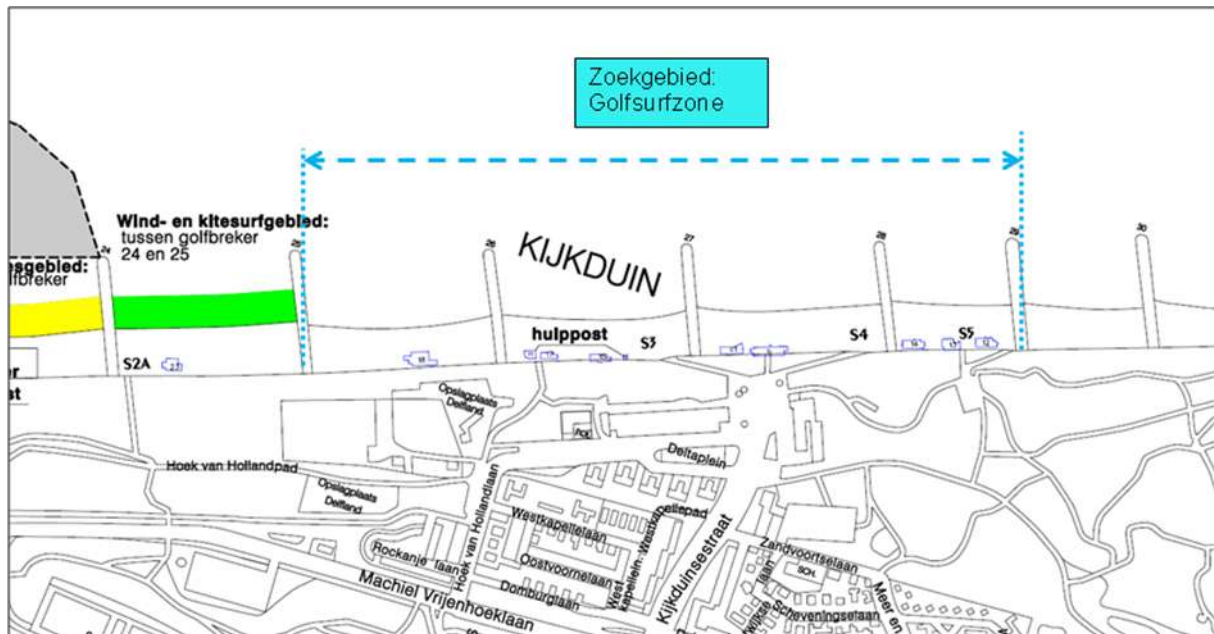
Bij de gewenste uitbreiding van het Golfsurfgebied bij het Zuidelijk havenhoofd en het aanwijzen van een nieuw Wind- en kitesurfgebied ter plaatste speelt de veiligheid ook een belangrijke rol. Het gebied bij het zuidelijk havenhoofd is bij zuidwestenwind zeer aantrekkelijk en populair onder geofende surfers, maar het risico bestaat dat men afdrijft naar het havenhoofd. Door vergroting van het Golfsurfgebied ontstaat meer ruimte voor een scheiding tussen geofende en minder geofende golfsurfers. Wind- en kitesurfers hebben ook belangstelling voor het gebied, dus de watersportorganisaties hebben het voorstel ingediend voor een nieuwe zone als Wind- en kitesurfgebied.

Voorstellen 15 en 16 van de watersportorganisaties.

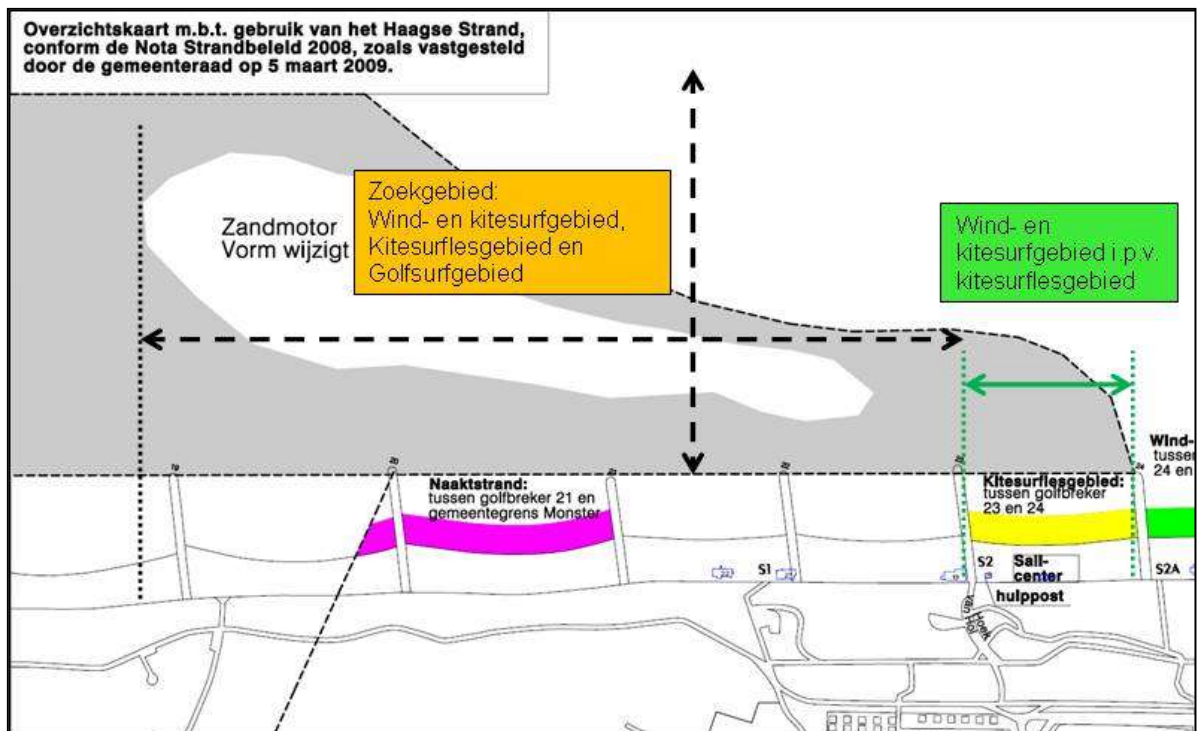
Stadsdeel Loosduinen onderschrijft de wens om de Golfsurfzone met “een halve golfbreker” uit te breiden, maar heeft de voorkeur voor een Wind- en Kitesurfgebied tussen golfbreker 36 en 38. Aanvullend stelt men voor om het geven van kitesurflessen in deze zone te faciliteren vanuit de gevestigde strandpaviljoens.

De watersportorganisaties hebben bij Kijkduin “een zoekgebied” aangewezen voor een Golfsurfzone tussen golfbreker 25 en 29.

Voorstel 18 van de watersportorganisaties

Stadsdeel Loosduinen heeft daarna een voorkeur uitgesproken voor een Golfsurfzone inclusief een lesgebied tussen golfbreker 29 en 30. De wensen sluiten aan op de door het college beantwoorde raadvragen (RIS 253081) op 20 november 2012, namelijk dat; ‘de gemeente wenst om de badplaats Kijkduin te verlevendigen en de mogelijkheden voor watersport ter plaatse uit te breiden. De Provincie Zuid-Holland en de watersportorganisaties worden bij dit onderzoek betrokken; de provincie omdat zij de initiatiefnemer is van de aanleg van de zandmotor en de watersportorganisaties omdat zij hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer ruimte om hun sporten te bedrijven. De verschillende belangen worden in dit onderzoek betrokken’.

Voorstel 19 van de watersportorganisaties

Voor het clubhuis van Sailcenter 107 bevindt zich een Kitesurflesgebied. Er is voorgesteld (voorstel 19) om het kitesurflesgebied voor het clubhuis te vervangen door Wind- en kitesurfgebied. De kitesurflessen hebben zich in de praktijk ook verplaatst naar de Zandmotor. Bij Sailcenter 107 zijn allerlei soorten leden aangesloten, catamaranzeilers, maar o.a. ook wind-, golf- en kitesurfers. Tijdens het overleg met de watersportorganisaties op 20 augustus jl. bleek dat leden van de Nederlandse Zeekajak Vereniging nog op zoek waren naar een vaste locatie in Den Haag. Sailcenter heeft aangegeven deze groep wel te willen faciliteren. Zeekajakken past bij de overige activiteiten.

Tot slot hebben de kustzeilverenigingen KZVS, HKZV en Sailcenter 107 aangegeven dat de landingszones niet staan vermeld op de zoningkaart. Dit leidt af en toe tot conflicten of onveilige situaties met strandbezoekers. Als catamarans door de branding vanaf zee terugkomen, zijn ze moeilijk bestuurbaar. Nu worden met fluitsignalen waarschuwingen gegeven. Gevraagd wordt of in ieder geval een landingszone kan worden aangegeven als het druk is. De wijze waarop kan nader worden besproken. Voor Sailcenter 107 is dit de zone tussen Golfbreker 23 en 24, voor de HKZV de zone 75 meter ten zuiden tot 250 meter ten noorden van Golfbreker 36 en voor KZVS de zone voor de ligplaatsen ten noorden van het Zwarte Pad (tussen Golfbrekers 47 en 48).

Voorstellen:

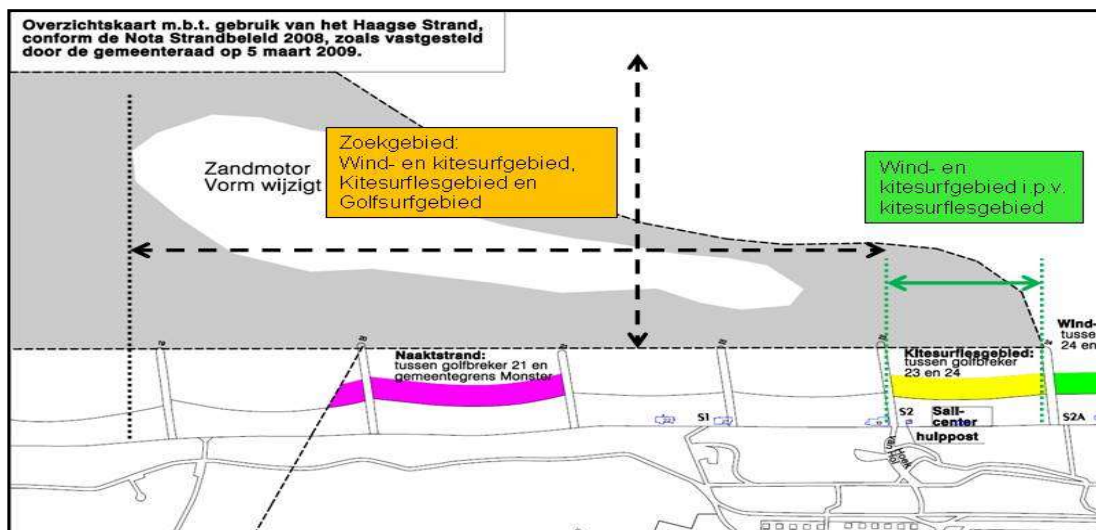
- De diverse voorstellen dienen vanuit een breder perspectief te worden getoetst. De Veiligheidsregio Haaglanden heeft aangegeven aanpassingen in de zoning (in de komende fase) te willen bespreken met o.a. de strandpolitie en de reddingsbrigade(s).

4.5 De Zandmotor

De Zandmotor ligt deels voor het grondgebied van de gemeente Den Haag en deels voor de gemeente Westland. Door stroming en golfslag verandert de vorm van de “opgespoten uitstulping” voor de kust. Het zand verplaatst zich dankzij de natuur. Bij de aanleg van de Zandmotor was een recreatief gebruik voorzien en in de praktijk wordt daar inmiddels ruimschoots invulling aan gegeven. Het is een uniek en veilig gebied voor geoefende kitesurfers, golfsurfers en kanovaarders en allen die deze sporten nog moeten leren. Bij gunstige omstandigheden zijn honderden surfers en kitesurfers en een groot aantal kitesurfscholen actief in dit nieuwe “watersportgebied”. Het heeft een grote bijdrage geleverd aan de verdere positionering van de gemeente Den Haag als Mekka voor de strandwatersporten in Nederland. Voorstellen voor het gebied zullen in ieder geval moeten worden besproken met de provincie Zuid-Holland, de gemeente Westland en betrokken veiligheidsdiensten en reddingsbrigades.

Voorstellen:

- Op de Zandmotor is nog geen zoning van toepassing. In de praktijk varen de geoefende surfers en kitesurfers met hun surfplanken en boards op zee aan de buitenkant van de Zandmotor. De minder geoefende kitesurfers en de kitesurfscholen zijn actief in de baai in de Zandmotor. Dit is een beschut en veilig gebied en er zijn minder golven. Het beschikbare wateroppervlak varieert, afhankelijk van het getij. Over de gewenste zoning is door de watersportorganisaties gesproken. Omdat de vorm in de komende jaren wijzigt en het beschikbare wateroppervlak in de Zandmotor afhankelijk is van het getij, is voorgesteld om in de Zandmotor een flexibele zoning in te stellen. De binnenkant van de Zandmotor is gezien het vlakke water zeer geschikt als kitesurfgebied. Voorgesteld is globaal 1/3 gedeelte te reserveren als Kitesurflesgebied. Het overige deel kan worden aangewezen als Wind- en kitesurfgebied. De grens tussen de twee gebieden kan worden aangegeven met een vlag.

- In hoofdstuk 4.3. is al gesproken over voorzieningen. In en rond de Zandmotor is het aantal kitesurfers, wind- en golfsurfers in korte tijd sterk toegenomen en inmiddels is het een van de meest populaire surfgebieden in Nederland. Er zijn meerdere kitesurfscholen actief. Er is voorgesteld de scholen een eigen faciliteit te bieden op het terrein of in de buurt van kustzeilvereniging Sailcenter 107.

- Een alternatief is om de huidige situatie waarbij de kitesurfscholen gebruik maken van de faciliteiten van de strandtenten in het gebied via het vergunningenstelsel goed te keuren.

Alternatief (mogelijk in aanvulling op):

- Niet alleen de (kite)surfscholen, maar ook alle andere recreatieve watersporters die actief zijn in de buurt van de Zandmotor zouden een voorziening op prijs stellen. Een deel van de “regelmatige gebruikers” is lid geworden van Sailcenter 107. De Zandmotor heeft echter ook een belangrijke bovenregionale functie, mensen die af en toe of afhankelijk van de omstandigheden naar de Zandmotor komen. Nu de Zandmotor een nieuw zwaartepunt gaat vormen langs de Haagse kust (inclusief Westland), zou een centrale voorziening in de vorm van een ‘Buurthuis van de Toekomst’ misschien een kansrijk project zijn. Meerdere functies zoals een Informatiecentrum en een voorziening voor de reddingsbrigades (toezicht, EHBO-post etc.) zouden met zo’n initiatief kunnen worden gecombineerd.

4.6 Rol gemeente, voorwaarden en eisen aan surf- en kitesurfscholen

Huidige benadering

In de Nota Strandbeleid 2008 worden door de gemeente voorwaarden gesteld aan het geven van lessen door surfscholen en kitesurfscholen en aan het geven van kanolessen (zie ook hoofdstuk 2.4, pagina 5). De voorwaarden hebben tot doel de veiligheid te bevorderen. De scholen moeten voldoen aan de richtlijnen van betreffende nationale en/of internationale sportbond wat betreft het geven van lessen. Instructeurs dienen gecertificeerd te zijn, het aantal cursisten per instructeur dient te voldoen aan de richtlijnen, aan het lesmateriaal worden eisen gesteld en de scholen dienen over een door de hulpdiensten goedgekeurd veiligheids- en calamiteitenplan te beschikken.

Desgevraagd blijkt hier door de gemeente niet actief op te worden gehandhaafd en er zijn ook geen goedgekeurde veiligheids- en calamiteitenplannen. De gemeente geeft aan dat gebruikers en (kite)surfscholen/de branche een eigen verantwoordelijkheid hebben. Uit gesprekken met de watersportorganisaties komt o.a. naar voren dat de op het Noorderstrand gevestigde surfscholen aan uiteenlopende verplichtingen van de gemeente en de branche moeten voldoen, terwijl de niet-gefaciliteerde (illegale) surfscholen en evenementenbureaus hun gang kunnen gaan.

Het aantal kitesurfscholen is nu niet gelimiteerd, maar ook hier speelt deze problematiek. Een aantal kitesurfscholen is te goeder trouw en voldoet aan de regels en voorschriften, maar er zijn ook scholen die het allemaal niet zo nauw nemen. Men kan stellen dat de scholen zelf verantwoordelijk zijn voor het geven van lessen die aan de gebruikelijke kwaliteits- en veiligheidseisen van de branche voldoen. De consument kiest, de beste scholen blijven over.

Variant beperken aantal surf- en kitesurfscholen

Een andere benadering kan zijn dat de gemeente bewust eisen stelt aan de surf- en kitesurfscholen (en kanolessen) om grip te houden op de ontwikkelingen op haar stranden en de veiligheid van cursisten en andere strandbezoekers. Daartoe is primair een zoneringsingesteld, waarop door de strandpolitie op drukke dagen in het hoogseizoen ook wordt gehandhaafd (binnen de mogelijkheden en prioriteiten). De hiervoor genoemde voorwaarden in de Nota Strandbeleid voor het geven van lessen zijn aanvullend.

Op dit moment heeft de gemeente het aantal surfscholen op het Noorderstrand gelimiteerd tot drie. Deze drie surfscholen beschikken daar over een eigen accommodatie en hebben toestemming gekregen van de gemeente voor een jaarrond exploitatie op het strand. De scholen investeren in kwaliteit en hebben uiteraard geen behoefte aan meer concurrenten in de buurt. Ruimte zou kunnen ontstaan als er extra of grotere Golfsurfgebieden worden aangewezen. Er worden wat dat betreft meerdere voorstellen gedaan, o.a. uitbreiding van de Golfsurfzone bij het zuidelijk havenhoofd, het voorstel van Stadsdeel Loosduinen tussen golfbreker 29 en 30 (incl. lesgebied), het voorstel van de watersportorganisaties dicht bij Kijkduin (zoekgebied tussen golfbreker 25 en 29) en op een nader te bepalen locatie op de Zandmotor.

Het aantal kitesurfscholen is niet gelimiteerd en er is dus sprake van een vrije markt. Sommige scholen bij de Kitesurflesgebieden hebben afspraken gemaakt met de daar gevestigde strandpaviljoens. Zij hebben een 'vaste stek' en willen die graag behouden. Tijdens het overleg met de watersportorganisaties bleek dat men van mening is dat er gebieden zijn met teveel scholen zoals op de Zandmotor. Men heeft aangegeven dat de Zandmotor geschikt is voor maximaal 3 tot 4 kitesurfscholen, mede afhankelijk van het aantal cursisten. Het beperken van het aantal surf- en kitesurfscholen kan onderdeel vormen van het overleg met betrokken veiligheidsorganisaties in de volgende fase.

Variant meldingsplicht voor surf- en kitesurfscholen

In de Nota Strandbeleid stelt de gemeente voorwaarden en kwaliteitseisen aan de scholen en het geven van lessen. De scholen die aan die voorwaarden en kwaliteitseisen voldoen, zouden wel willen dat de gemeente ook actief hierop handhaaft. In het Watersportoverleg hebben de kitesurfscholen gewezen op de voorwaarden die het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg via een Algemene Verordening stelt aan het geven van kitesurflessen in de aangewezen kitesurfzones op Westvoorne. Via een aanvraagformulier kunnen belangstellenden een 'seizoensgebonden standplaatsvergunning voor het geven van kitesurflessen op het strand van Westvoorne' aanvragen. Het aantal kitesurfscholen per locatie is gemaximeerd. Men meldt zich en krijgt al dan niet een vergunning.

Om in aanmerking te komen voor een vergunning van het Recreatieschap worden in het aanvraagformulier een aantal voorwaarden gesteld¹⁰:

- Een inschrijving bij de Kamer van Koophandel
- Een geldende aansprakelijkheidsverzekering voor de bedrijfsvoering
- Een geldig identiteitsbewijs van de kitesurfschoolhouder
- Een geldige KNWV-erkenning, VDWS-licentie, IKO Centre Basic-certificaat of IKO-centre Plus-certificaat
- Maximaal 5 instructeurs per kitesurfschool.

Kitesurfen is publiekrechtelijk via een APV geregeld. Een beperkt aantal scholen kan via een door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap te verlenen "uitzondering op het Aanwijzingsbesluit" ontheffing krijgen voor het geven van kitesurflessen, waarbij bovenstaande voorwaarden gelden. Elke school krijgt vijf pasjes (met watermerk) voor de instructeurs, die de pas bij zich moeten hebben

¹⁰ De voorwaarden zijn gepubliceerd in het Provinciaal blad van Zuid-Holland, nr. 157 d.d. 30 november 2012.

als ze les geven. Daarop wordt in het veld gehandhaafd door de BOA's van het Recreatieschap, maar er zijn drie tot vier handhavende partijen (incl. Omgevingsdienst, Zuid-Holland Landschap en politie). Over het aantal scholen is overleg gepleegd met de Nederlandse Kitesurf Vereniging. Uitgangspunt was max. 40 instructeurs op 1.600 strekkende meter strand. In de praktijk is dat maximum nog niet gehaald en eigenlijk fungeert het systeem na vijf jaar experimenteren en advies over de ervaringen in de provincie Fryslân "probleemloos"¹¹. Kwaliteitseisen ten aanzien van de te geven lessen zijn vastgelegd in de gevraagde erkenningen. Als het geven van lessen via een standplaatsvergunning zou worden geregeld (privaatrechtelijk), dan kan een hogere vergoeding worden gevraagd.

Aan de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV) en twee grote kitesurfscholen, waarvan één actief op de Haagse stranden, is gevraagd of er verder nog goede Nederlandse voorbeelden zijn die de gemeente Den Haag zou kunnen overnemen. Er is volgens de NKV geen nationale standaard en geen van de partijen kwam met een ander of beter voorbeeld.

Op verzoek van de gemeente Den Haag is gevraagd naar de aanpak in de gemeente Noordwijk. De gemeente Noordwijk heeft vier zones voor de watersport. Een zone ligt voor Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN), bestemd voor leden van de vereniging. Leden kunnen in de zone o.a. surfen en kitesurfen, maar er zijn ook zeilers onder de leden die vanaf deze locatie starten en landen. KSN geeft zelf geen les, maar werkt samen met drie bedrijven die surf-, SUP- en kitesurflessen organiseren. Een tweede zone in Noordwijk ligt voor Beach Break. Beach Break heeft net als KSN een paviljoen met alle voorzieningen. Vanuit de zone voor Beach Break worden surf-, SUP- en kitesurflessen gegeven aan beginners, maar ook zeillessen met catamarans. De derde zone is een vrije zone voor de diverse soorten watersporters waaronder surfers en kitesurfers. De zones worden aangegeven met borden, handhaving geschiedt door de politie. Op het strand is ook Zeilvereniging Noordwijk (ZVN) gevestigd. De ZVN heeft een eigen clubhuis met ligplaatsen voor catamarans. Naast verenigingsactiviteiten organiseert de ZVN o.a. zeillessen voor jeugdleden waarbij CWO zeildiploma's kunnen worden behaald. De Stichting CWO is een samenwerkingsverband van de ANWB, het Watersportverbond en HISWA Vereniging.

Voorstel:

- Als de voorwaarden en kwaliteitseisen die in de Nota Strandbeleid aan de surf- en kitesurfscholen en aan het geven van kanolessen worden gesteld, niet door de gemeente worden gehandhaafd, dan kan de markt in de nieuwe Nota Strandbeleid ook worden vrijgeven (vrije en liberale markt).

Alternatieven:

- Als de gemeente op de hoogte wil zijn welke scholen les geven op de Haagse stranden (inclusief verenigingen en organisatoren van evenementen die lessen geven), zou voldaan kunnen worden met een "meldingsplicht". Betrokken partij tekent voor de voorwaarden zoals gesteld in bijvoorbeeld de vergunning van het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg of in combinatie met de voorwaarden die gesteld worden in de huidige Nota Strandbeleid. Partijen die aan de voorwaarden behorend bij de meldingsplicht hebben

¹¹ Bron: Dhr. H. Vreugdenhil, Afd. Beleid, Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg

voldaan, kunnen andere partijen wijzen op deze gemeentelijke regeling. De noodzaak om actief te gaan handhaven kan nader in de praktijk worden bepaald.

- Als de “meldingsplicht” verandert in een “vergunning”, zal ook moeten worden gehandhaafd. De gevestigde partijen die zeggen aan de regels te voldoen, hebben een voorkeur voor het afgeven van een vergunning. Het is ook een bescherming van “de eigen verworven rechten”.
- Als een “vergunning” wordt verleend bestaat de aanvullende mogelijkheid het aantal surf- en/of kitesurfscholen te maximeren. Veiligheid kan daarbij een rol spelen. Bestaande op het strand actieve scholen hebben baat bij het maximeren van het aantal scholen, o.a. uit concurrentieoverwegingen (mits ze uiteraard zelf een vergunning krijgen).

4.7 Overig

De watersportorganisaties hebben gezamenlijk 24 voorstellen ingediend. De belangrijkste voorstellen en de voorstellen met de grootste gevolgen zijn in dit hoofdstuk behandeld. De overige voorstellen zijn gerelateerd en veelal afhankelijk van de besluitvorming (en achterliggende argumentatie) over bovenstaande onderwerpen. In het vervolgproces kunnen die worden meegenomen.

5. Haalbaarheid voorstellen

Tijdens het integraal overleg met vertegenwoordigers van de afdelingen DSB, DSO, BSD en OCW van de gemeente en de Veiligheidsregio Haaglanden bleek dat de besluit- of meningsvorming in deze fase gecompliceerd is. Bij de besluitvorming zijn, afhankelijk van het voorstel, verschillende afdelingen betrokken. Sommige afdelingen zijn voor uitbreiding van de mogelijkheden voor de watersport, anderen zijn terughoudend of willen eerst nader overleg.

Inmiddels zijn ook de externe partijen zoals de provincie Zuid-Holland, de strandpolitie, de HVRB en de KNRM over het proces en de voorstellen van de watersport geïnformeerd. Er is overleg geweest met gemeenten zoals de gemeente Noordwijk en de gemeente Westland. Er is een overzicht gemaakt van alle instanties, contactpersonen, e-mailadressen en telefoonnummers die in de afgelopen periode bij dit proces zijn betrokken. De haalbaarheid van de voorstellen en alternatieven dienen in een vervolgonderzoek nader te worden onderzocht. Veilige en haalbare voorstellen zullen mogelijk in 2014 in de evaluatie van de Nota Strandbeleid worden verwerkt.